

Pan
Piotr Otawski
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Szanowny Panie Dyrektorze,

w ocenie Konfederacji Lewiatan projekt „Wytycznych dotyczących wpływu lądowych farm wiatrowych na awifaunę” wymaga pilnej, szerokiej i merytorycznie pogłębionej debaty. Obecne propozycje konsultowane przez GDOŚ budzą poważne wątpliwości zarówno od strony naukowej, praktycznej, jak i formalnoprawnej. W obecnym kształcie dokument grozi stworzeniem szeregu arbitralnych barier formalnych, które zablokują lub znacznie utrudnią rozwój lądowej energetyki wiatrowej w Polsce, naruszając cele polityki energetycznej i pragmatycznego, zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju. Z perspektywy szerszego oddziaływania tego rodzaju wytycznych na praktykę procedur oceny oddziaływania na środowisko dla różnego rodzaju działalności produkcyjnej i przemysłowej, dokument oceniamy jako szczególnie niefortunny i wymagający szerszej debaty.

Najważniejsze uwagi i postulaty dotyczą następujących kwestii:

1. Nieuzasadnione, arbitralne ograniczenie terenów pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

Narzucenie szeregu nowych, buforów i wykluczeń (od lasów, gniazd, stref zalewowych, obszarów chronionych itp.) prowadzi do wyłączenia ogromnych obszarów kraju spod możliwości lokalizowania inwestycji OZE, bez potwierdzonych naukowo uzasadnień. Stoi to w sprzeczności z polityką wsparcia dla rozproszonej generacji energii w oparciu o odnawialne i niezależne od importu zasoby. Byłaby to również nieodwołalna przeszkoda dla realizacji decyzji lokalnych społeczności i samorządów różnego szczebla, wyrażanych w procesie planowania przestrzennego.

2. Arbitralna interpretacja śmiertelności i aktywności ptaków.

Wytyczne przewidują nieuzasadnione naukowo wartości progowe (np. próg 1% populacji) i zalecenia działań minimalizujących (wyłączania turbin) nawet w reakcji na pojedynczy przypadek śmiertelności, nie uwzględniając specyfiki populacji, warunków lokalnych czy rzeczywistego znaczenia ekosystemowego. Stoi to w sprzeczności z koncepcją prowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnego zamierzenia inwestycyjnego i lokalizacji, oraz powierzoną odpowiednim organom merytorycznym kompetencją do

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

nakładania na inwestora adekwatnych i uzasadnionych działań mitygujących lub kompensacyjnych.

3. Brak naukowych podstaw metodyki.

Przyjęte wartości progowe i metodyka opierają się na niepublikowanych źródłach i niezweryfikowanych danych, często niedostępnych do niezależnej weryfikacji. Tabela waloryzacyjna oraz inne kluczowe narzędzia wymagają pełnego ujawnienia źródeł i recenzji środowisk naukowych oraz branżowych. Niestety nie sprzyja temu ekspresowy tryb przygotowania i prowadzenia konsultacji dokumentu.

4. Przeciążenie urzędników i specjalistów/przyrodników.

Wprowadzenie szeregu wymogów badawczych i monitoringowych (zarówno przed, jak i po realizacji inwestycji) zwiększy obciążenie dla specjalistów i urzędników odpowiedzialnych za procedury środowiskowe. Nakaz przeprowadzania 42 rocznych kontroli, screening całej infrastruktury czy obligatoryjne badania potencjalnych tras dróg i kabli na początkowym etapie – gdy nie jest jeszcze znany punkt przyłączenia – a także dodatkowe monitoringi podczas etapu operacyjnego sprawiają, że liczba procesów po stronie inwestora oraz instytucji nadzorującej gwałtownie wzrośnie. Tak rozbudowane wymogi znacząco wykraczają poza standardy przyjęte w innych krajach UE i prowadzą do ryzyka niedoboru wykwalifikowanego personelu zarówno po stronie administracji publicznej, jak i wykonawców, skutkując przeciążeniem, wydłużeniem czasu realizacji procesów oraz spadkiem efektywności prowadzonych procedur OOS.

5. Brak jasnego mechanizmu przejściowego.

Nie określono, w jaki sposób traktować badania rozpoczęte według wcześniejszych wytycznych. Należy jasno wskazać, że dotychczas rozpoczęte monitoringi zachowują ważność.

6. Degradacja roli organu.

Wytyczne przesuwają meritum procesu z oceny oddziaływania planowanej inwestycji, efektywności procedury administracyjnej i merytoryczności na dopilnowanie spełniania formalnych kryteriów i niuansów procesu ujętego w wytycznych. Nadmiarowość szczegółowych i nieelastycznych zaleceń spowoduje mechanizację urzędniczych decyzji i będzie przedłużać postępowania oraz zapewne spowoduje wzrost liczby odwołań i zastrzeżeń. Stoi to w sprzeczności z budową silnej i merytorycznej pozycji organu, reprezentowanego przez urzędnika wyposażonego w wiedzę i narzędzia poprawiające jakość oceny oddziaływania i związanych z tym zaleceń.

7. Nadmierny interwencjonizm w zakresie wycinki drzew i użytkowania terenów.

Pojawiają się nieuzasadnione ograniczenia, które nie mają oparcia w przepisach krajowych ani lokalnych uwarunkowaniach ekosystemowych.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

8. Brak właściwych autorytetów naukowych i transparentności w przygotowaniu wytycznych.

Projekt powstał w trybie ograniczonego przetargu, bez udziału uznanych ornitologów i autorytetów branżowych. Źródła danych oraz baza ekspercka powinny zostać ujawnione i poddane szerokiej recenzji. Tryb przygotowania i recenzji dokumentu powinien tworzyć warunki do merytorycznej debaty – w przeciwnym razie zrozumiała jest obawa środowisk eksperckich, co do ewentualnych konsekwencji zajęcia stanowiska przeciwnego niż organ.

9. Celem wytycznych powinno być uproszczenie i skrócenie procedur.

Wobec ograniczonych zasobów kadrowych i finansowych organów ochrony środowiska, zasadne jest skoncentrowanie działań na merytoryce i unikaniu nadmiarowych i powtarzających się działań. Konsultowany projekt wprowadzałby szereg nadmiarowych wymogów sprzyjających formalistycznym blokadom i sporom sądowym. Efektem obecnych propozycji będzie wydłużenie postępowań i spadek liczby możliwych do realizacji projektów lądowej energetyki wiatrowej.

10. Konieczność pełnego respektowania ładu prawnego i rozwiązań już obowiązujących.

Wytyczne nie mogą rozszerzać zakazów istniejących uregulowań, powinny natomiast być spójne z krajowymi przepisami dotyczącymi dopuszczalności lokalizacji OZE, procedury oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i ogólnych zasad prowadzenia działalności gospodarczej.

Rekomendujemy wstrzymanie prac nad obecnym kształtem dokumentu do czasu przeprowadzenia pogłębionej debaty z udziałem niezależnych naukowców, branży oraz administracji.

Wytyczne muszą być narzędziem wspierającym rozwój energetyki wiatrowej, przy zachowaniu wysokich standardów ochrony przyrody, a nie kolejną barierą hamującą transformację energetyczną i bezpieczeństwo energetyczne kraju.

Wszelkie propozycje powinny być analizowane i konsultowane z uwzględnieniem faktycznych konsekwencji dla obecnie funkcjonujących i planowanych do realizacji instalacji, lokalnych społeczności oraz zgodnie z aktualną nauką i obowiązującymi przepisami prawa.

W załączeniu przekazujemy szczegółowe uwagi. W przypadku pytań prosimy o kontakt z Dyrektorem Departamentu Energii i GOZ Jakubem Safjańskim, tel. 660 425 475, jsafjanski@lewiatan.org.

Z poważaniem

Marek Górski

Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy